

Sør-Varanger kommune

- *En grensesprengende kommune*

«FØRST I REKKA - barnehagene i Sør-Varanger».

SPRÅKLØYPER –

STRATEGIPLAN SØR-VARANGER KOMMUNE

Innledning:

Strategidokumentet er utformet av en prosjektgruppe bestående av enhetsleder, styrere og pedagogiske ledere i barnehagene, til sammen 5 stykker. Utformingen av strategien har fokusert på prosessutviklingen for implementering av språksatsningen i kommunen.

Strategiperioden er i tidsrommet 01.12.2016 - 31.01.2018.

Sør-Varanger har 15 barnehager, 12 kommunale og 3 private.

Til sammen har 494 barn plass, 59 i private barnehager og 435 i kommunale barnehager. 97 barn er minoritetsspråklig.

Barnehagenes felles visjon er «FØRST I REKKA - barnehagene i Sør-Varanger». Med dette er ambisjonen vår å levere kvalitet til barn fra første steg i utdanningsløpet, og strategien skal sikre at vi hever kvaliteten i arbeidet med språk, lesing og skriving.

Kommunestyret har vedtatt at grunnbemanningen er styrer i hver barnehage + at hver avdeling har 1 pedagogisk leder, 1 barnehagelærer og 1 barne- og ungdomsarbeider pr. 18 plasser (9 barn under 3 år – 18 barn over 3 år). I forhold til nasjonal norm er dette høy satsing (nasjonalt mål er innen 2020). Det er langt igjen før vi innfrir vedtaket om å ha nok barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere, men vi er på god vei. Vår vedtatte

bemanningsnorm er et viktig rekrutteringstiltak – for å synliggjøre kommunens satsing på kompetanse, voksentetthet og kvalitet.

Status

Sør-Varanger kommune er i gang med å utarbeide en helhetlig oppvekstplan for kommunen, 2017 – 2027. Planen skal legge føringer for hvordan vi ønsker at oppvekstilbudet for barn og unge skal være i Sør-Varanger kommune. Den skal favne vidt på alle måter, og ta for seg oppvekst vilkår for barn og unge fra 0 til 18 år. Planen skal videre ta for seg ulike sider ved oppveksten, helt fra det første møtet på helsestasjonen til man er ferdig som elev i videregående skole. Dette innbefatter ikke bare de kjernetilbud vi som kommune tilbyr i dag, men en oversikt over, og en beskrivelse av alle tilbud og tjenester vi som kommune mener er bra for barn og unges oppvekst.

Planen vil på den ene siden kunne være et oppslagsverk for foreldre og andre over hva man kan forvente seg av tilbud og tjenester når man vokser opp i Sør-Varanger kommune. På en annen side vil planen også gi en nærmere beskrivelse av innholdet i tilbud og tjenester, hvor disse er tilgjengelig og hvilken målgruppe tilbudet retter seg mot. Planen skal også legge føringer for kvaliteten på disse tilbudene, spesielt innen barnehage og skole. Målet må være at de tilbudene vi gir til barn og unge skal ha samme kvalitet uansett hvor man vokser opp. Samlet skal planen gi en oversikt over, og plan for, de tilbud og tjenester vi mener det er riktig å tilby for at barn og unge skal ha en god oppvekst i Sør-Varanger.

Oppvekstplanen blir også et viktig politisk styringsdokument. Her kan man synliggjøre viktige føringer for hvordan man fra politisk nivå ønsker at man skal tilrettelegge tilbud til barn og unge, enten det gjelder barnehage, skole eller andre tjenestetilbud vi gir i Sør-Varanger kommune. Likeledes vil man her også kunne legge føringer for hvilke andre tilbud vi som kommune skal bidra til i forhold til at barn- og unge skal ha gode oppvekstforhold i Sør-Varanger kommune.

Sør-Varanger kommune har lokalt i de senere årene utarbeidet både «Kommunal planstrategi for 2016-2019» og «Kommuneplanens samfunnsdel for tidsrommet 2014 – 2026». I planstrategien er kommunens visjon for barn og unges oppvekst beskrevet slik:

«Sør-Varanger kommune har en visjon om at barn og ungdom skal preges av høy sosial og faglig utvikling. Dette oppnås gjennom oppvekstmiljø basert på trygghet, trivsel, tilhørighet og tilgjengelighet. I tillegg har kommunen som mål å være dyktig til

å se oppvekst i helhet, fra barnehage til videregående. Det er viktig å ta vare på mangfoldet i kommunen gjennom å planlegge å tilrettelegge undervisning og aktiviteter som spenner bredt. Kommunen har flere barn og unge med ulike internasjonale bakgrunner. Kommunen har også mange innbyggere med samisk bakgrunn og det er viktig å bidra til at barn og unge med denne bakgrunnen kan ha muligheten til å ta del i formidling av kunnskap og tradisjoner».

Satsingsområder for barnehagene som skal beskrives i oppvekstplanen:

- Lek og vennsksapsrelasjoner
- Språk – språkløyper

For å styrke språkarbeidet og arbeid med barnas tidlige lese-utvikling har regjeringen lansert en nasjonal strategi, **språkløyper**. Barnehagene i Sør-Varanger søkte om å være med og ble valgt ut som en av 27 kommuner i Norge.

Prioriterte områder:

- Personalets kompetanse
- Samarbeid mellom barnehage og skole
- Minoritetsspråklige barn

- Forebygge vold i nære relasjoner / seksuelle overgrep
- Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole
- Foreldresamarbeid
- Kompetanseutvikling med lærende nettverk om barnehage skolemiljø og mobbing

FORMÅL

Vi har behov for å jobbe mer systematisk og helhetlig for å sikre at hver ansatt i barnehagene innehar kompetanse som styrker det enkelte barns språk, lese og skriveferdigheter.

MÅL

Strategien skal sikre kvalitet i arbeid med språk, lesing og skriving til barnehagebarn; som tar det første steg inn i utdanningsløpet gjennom våre barnehager.

MÅLGRUPPER

Politisk nivå/rådmannens ledergruppe: Forankring

Helsestasjonen: Forpliktende samarbeid i forhold til barnehagebarn.

PPT: Forpliktende samarbeid i forhold til minoritetsspråklige barn, veiledning og videre henvisning. Logoped.

Skole/rektorer: Forpliktende samarbeid ved overgang barnehage/skole

SU/foreldrerepresentanter: Oppfølging i samarbeid med styrer

Styrere: Forankring og ansvar for implementering

Alle ansatte: Ansvar for deltakelse og gjennomføring

Samarbeidspartnere

Flyktningetjenesten

Biblioteket

Kulturskolen

Grunnskole

Videregående skole

Foreldre

Samisk foreldrenettverk

Innsatsområder:

1. Personalets kompetanse

Styrke personalets delingskultur gjennom

- Å etablere lærende nettverk for styrere
- Å etablere lærende nettverk for pedagogiske ledere
- Personalmøter i de enkelte barnehager (alle ansatte) - kartlegge språkmiljøet og velge tiltak (etablere egne lærende nettverk i barnehagene)
- Fagnettverk for styrere
- Felles fagnettverk for styrere og rektorer
- Felles fagnettverk for styrere, rektorer, PPT, Helsestasjon, Flyktningetjenesten mfl.

Prioritere målrettet kompetanseutvikling

- Inspirasjonsseminar for styrere/pedagogiske ledere
- Konferanse for styrere
- Introduksjonskurs for nyansatte
- Inspirasjonstiltak for alle ansatte (musikk, joik, litteratur, kunst, gitarkurs, synskurs mm).
- Planleggingsdager
- Utforme en introduksjonspakke (materieill) for implementering av språkløype i SVK

2. Samarbeid barnehage og skole

Etablere en samarbeidsstruktur som sikrer overganger

- Revidere planverk
- Arbeide systematisk med planverket i overgangen barnehage skole.

3. Minoritetsspråklige barn

Etablere en samarbeidsstruktur som sikrer overganger

- Utvikle et tilpasset tilbud til den enkelte.
- Arbeide systematisk med planverket i overgangen barnehage skole.

RESULTATMÅL

Personalets kompetanse

Vi har styrket personalets kompetanse innen språk, lesing og skriving, gjennom arbeid med språkløyper.

Samarbeid barnehage og skole

Vi har sikret sammenheng i overgangen mellom barnehagens og skolens språkarbeid gjennom utvikling av rutiner og lærende nettverk.

Minoritetsspråklige barn

Vi har utformet målrettede språkstimuleringstiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder.

Organisering

Organisasjonskart - Kommunale og private barnehager i Sør-Varanger kommune
Rådmann
Kommunalsjef oppvekst
Enhetsleder barnehage
Bugøynes barnehage - 1 avd. kommunal
Einerveien barnehage - 3 avd. kommunal
Hesseng barnehage - 4 avd. kommunal
Jakobsnes barnehage - 1 avd. kommunal
Kirkenes barnehage - 4 avd. kommunal
Knausen barnehage - 3 avd. kommunal
Pasvik barnehage - 2 avd. kommunal
Prestøya barnehage - 4 avd. kommunal
Rallaren barnehage - 4 avd. kommunal
Sandnes barnehage - 3 avd. kommunal
Skogfoss barnehage - 1 avd. kommunal
Skytterhusfjellet barnehage - 6 avd. kommunal
Prestefjellet barnehage - 1 avd. privat
Villaveien naturbarnehage - 3 avd. privat
Bjørnehiet familiebarnehage - inntil 10 barn, privat

Prosjektgruppe

Mandat: Prosjektgruppa vedtar fremdrift og fatter beslutninger – på bakgrunn av ressursgruppas forslag. Bidrar til prosjektet med sin kompetanse.

Ressursgruppe:

Mandat: Ressursgruppa skal utforme strategisk utvikling av språkløyper i Sør-Varanger kommune. Denne skal være innovatør og finne kreative løsninger i utformingen av strategien for språkløyper

Ressurspersoner:

Ressurspersoner (frikjøp) skal bidra til å styrke innsatsen i barnehagen. Disse vil ha definerte oppgaver som avgrenses mot de andre involverte i prosjektgruppa. Hvem som defineres som ressurspersoner i prosjektet avgrenses til oppgaver som skal løses.

Evaluering og rapportering

Styrer rapporterer til ressursgruppa/enhetsleder to ganger i løpet av perioden (mai og oktober). Barnehagene skal lage implementeringsplan for egen barnehage og det er denne det skal rapporteres i forhold til.

De ulike lærende nettverk utformer et notat til styрere som fokuserer på refleksjonsperspektiver: **GJORT – LÆRT – LURT – IKKE LURT – VIDEREFØRES**

Enhetsleder rapporterer til politisk nivå i juni og i november.

Enhetsleder rapporterer til UDIR vedrørende økonomi når prosjektet er avsluttet.

Enhetsleder legger opp til at språkløyper presenteres som tema på samtlige fagnettverk framover, hele 2017. Da er det også for å ta pulsen på framdrift og eventuelt veiledningsbehov.

Vedlegg: Tiltaksplan

Personalets kompetanse (Innsatsområde 1). Resultatmål: Vi har styrket personalets kompetanse innen språk, lesing og skriving, gjennom arbeid med språkløyper.	Ansvar	Involvering	Start-slutt	Status
Tiltak 1: Presentasjon av språkløyper og kommunens strategier for 2017	Ressursgruppe	Felles samarbeidsutvalg for alle barnehager	27.10.2016	27.10.16
Tiltak 2: Presentasjon av strategi og fremdrift.	Ressursgruppe	Fagnettverk (Styrere og PPT)	20.12.2016 Månedlige fagnettverk	
Tiltak 3: Kartlegging av språkmiljø (Udir)	Styrer i barnehagen	Alle ansatte	Januar	
Tiltak 4: Inspirasjonsseminar: Presentere inntrykk fra kartlegging. Avdekke potensiale og utvikling. IGP	Ressursgruppe	Styrere i barnehagen	Februar	
Tiltak 5: Lærende nettverk for styrere i barnehagen	Ressursgruppe	Styrere	Mars og oktober	
Tiltak 6: Lærende nettverk for pedagogiske ledere i barnehagen	Ressursgruppe	Pedagogiske ledere	Mars og oktober	

Tiltak 7: Presentere strategien	Enhetsleder	Politisk nivå/ Rådmannens ledergruppe	Mars	
Tiltak 8: Gjennomføre språkløyper Trinn 1-6 Trinn 7-10	Styrer i barnehagen	Personalmøter i barnehagen	Mars til juni August til november	
Tiltak 9: Inspirasjonsseminar/kurs Gitarkurs Litteraturfestival 5-6 år Musikkbarnehage 5-6 år Joikeprosjektet 3-6 år Barnehagekunstutstilling	Enhetsleder Kulturskolen Samarbeid Sør-V bibliotek Kulturskolen Kulturskolen Sør-V Museum	Alle ansatte i barnehagen. Barn i barnehager	Januar til juni	
Tiltak 10: Rapportere status	Enhetsleder Styrer	Politisk nivå Enhetsleder	Juni 2017/november 2017 Mai 2017/oktober2017	
Tiltak 11: Kompetanseutvikling Planleggingsdag Konferanse Introduksjonskurs Veien-videre-konferanse	Enhetsleder Enhetsleder Ressursgruppa Ressursgruppa	Alle ansatte Styrere Nyansatte Alle ansatte	Februar 2017/17.august 2017 Juni 2017 August 2017 Januar 2018	

Samarbeid barnehage og skole (Innsatsområde 2) Resultatmål: Vi har sikret sammenheng i overgangen mellom barnehagens og skolens språkarbeid gjennom utvikling av rutiner og lærende nettverk.	Ansvar	Involvering	Start-slutt	Status
Tiltak 1: Revidere planverket knyttet til overgang fra barnehage til skole	Enhetsleder	Styrer og rektorer (fagnettverk)	Sees i sammenheng med oppvekstplanen	
Tiltak 2: Bli kjent med planverk for barn i alderen 6-7 år; på språk, lesing og skriving	Enhetsleder Ressursgruppe	Styrer og rektorer (fagnettverk)	Sees i sammenheng med oppvekstplanen	
Minoritetsspråklige barn (Innsatsområde 3) Resultatmål Vi har utformet målrettede språkstimuleringstiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder.	Ansvar	Involvering	Start-slutt	Status
Tiltak 1: Systematisk kartlegging for å iverksette tilpassede individuelle tiltak	Ressursgruppe	Styrere, pedagogiske ledere, PPT, helsestasjon.	September	
Tiltak 2: Overgang skole; individuelle vurderinger av valg av læreplan/ressursbehov	Enhetsleder Ressursgruppe	Styrere, rektorer, kommunalsjef opplæring	Sees i sammenheng med oppvekstplanen	

